

フィンランド語文法：豆知識⑤

*yksi*と*kaksi*と*kahdeksan*と*yhdeksän*

「フィンランド語との対話—吉田欣吾」

<https://yoshidakingo.com/>

*yksi*と*kaksi*の変化の確認

- 単数主格 : **yksi**
- 単数様格 : **yhtenä** (強階程母音語幹)
- 単数属格 : **yhden** (弱階程母音語幹)
- 単数分格 : **yhtä** (子音語幹)

yksi からわかる音変化の歴史 (1)

● *ykte (北サ一三語 : okta)

● -e > -i

*ykte > *ykⁱti (*soome > suomⁱ)

*yk^tenä

*yk^ten

yksi からわかる音変化の歴史 (2)

● ti > si

*ykte > *yk**ti** > yks**i**

sinä < ***tinä**

sinä menet < ***tinä** menet

(minä menen < ***minä** menem)

nimesi < *nimet**i**

[2人称 = *t]

(nimeni < *nimem**i**?)

[1人称 = *m]

[3人称 = *s]

yksi からわかる音変化の歴史 (3)

● kt > ht

*ykte > *yk^ti > yksi

*y^ktenä > y^htenä

*y^kten > *y^hten

(to^htori < スウェーデン語 dok^tor,
le^htori < スウェーデン語 lek^tor)

yksi からわかる音変化の歴史 (4)

●kpt交替

*ykte > *yk̥ti > yksi

*yk̥tenä > yhtenä

*yk̥ten > *yh̥ten > yh̥den

kahdeksan と *yhdeksän* の語源 (1)

● *kahdeksan* = *kahd-eksan*

● *kahd-* < *kaksi*

● *-e-ksan*

-e- = *en, et, ei ...* の *e-* 「ない」

● *kahd-e-ksan*

= *kahta ei ole* (*kymmenestä*)

「2がない (10から)」

kahdeksan と *yhdeksän* の語源 (2)

● *kahdeksan* = *kah-deksan*

● *kah-* < *kaksi*

● *-deksan*

< **detsa* (イラン祖語 < 印欧祖語) “*kymmeneen*”

● *kah-deksan*

= *kaksi kymmeneen*

「10まで2」

yksitoista から *yhdeksäntoista*

● **kaksitoista**
kaksi-toista

● **kaksitoista**の古い形
kaksi-toista-kymmentä
「2番目の10のうち2」

